

دقت ختنه

صاپی :

نیوبه نانی - مارت ۳۴۰

سنه : ۳

دارالفنون

ایران اسلامی
ایران اسلامی

فلسفه، اجتماعیات، تاریخ، جغرافیا، ادبیات

ایکی آبده ب نشر اولنو.

مندرجات:

علم حقنده	[احمد نعیم]
لهستان قرالی ایستانسلاوس	[احمد رفیق]
عمومی لسان تدقیقاتی	[نجیب عاصم]
یکی چیقان کتابلر - ملیت نظریه‌لری	[محمد امین]
نقید - تورک تاریخی	[نجیب عاصم]

استانبول - مطبوعه عامره

۱۹۲۴ - ۱۳۴۰

بندرده

لہستان قرالی استانسلاوس

« طالعیز قرال (بندر) ه بالدات کیتمانی و کنديسته
پک آذیر کان تاجی اوں ایکنچی شارلک باشنه قویاپی
ذھنے، ایجھے قویش وقرار لاشدیر شدی . ۰
اسوچ قرالی ایکنچی او سقار، اوں ایکنچی شارل، ص ۲۵۹

- ۱ -

احمد ثالث جلو سندن برسنه صوکراه آورو پاپک مهم و قوعاته صخه او ملشدی : اوں
ایکنچی شارل، عن مکار اردوسیله بوتون دشمن لرینه میدان او قویوردی. شارلک فکر نجھ،
اسوچ جک تفوذی تامین ایمک، بالطق دکزینی اسوچ کولی حالہ کتیر مک ایچون، دانیار قه
ایله رو سیہنی مغلوب ایمک و لہستانی اسوچ تفوذی آلتندہ بولوندیر مق لازم دی . بومقصد
قسمآ حاصل او ملشدی . یالکز، اوں ایکنچی شارلک عن منه فارٹی برمانع قالیوردی که،
اوده پترونک کنج و فعال دماغیله کوندن کونه ایلریلہین رو سلردی .

پترونک اردوسی (ناروا) ده بوز ولدینی زمان، بومانع ده اور تادن قالدیر لمش اولدی.
لہستان قرالی نعلقران [۱]، حامیستک مغلوبیتی او زرینه، فرار ایتدی . شارل لہستان
تاجنی اجمی پرنسپرک احتراص لرینه آلت ایمک ایسته مه دی . لہستان فزاد کانندن بڑی قرال
انتخاب ایت دیر مکه قرار ویردی؟ لہ چینسکی عائلہ سندن استانسلاوس لہستان قرال لغنه انتخاب
اولوندی (۱۱۱۶) [۲] .

شارل بو تون تصور لرینه نائل او ملشدی . فقط اصل مقصدی، روس تراکھ سنی او ر تادن
قالدیر مق و بو مسئله بی حل ایمک دی . شارلک بو وظیفہ بی ایفا ایمسی ایچون یکانہ استاد کاہ،

[۱] او کوست .

[۲] « لہ جنکی نام کافری طرفندن قرال نصب ایت سکھ نظام ویریانجھ کندو دخی ہر مدت
اول خواہیده مکت ایمکه قرار ویردی » تاریخ راشد، جلد ۳، ص ۲۹۹ .

حتی اک طبیعی متفق، تورکلر اولا بیلیردی. فقط بو دورده تورکلرک روسملو له یکی بر حربه کیرمه لری نمکن دکلدی. ۱۰۹۴ دن برى دواں ایدن ويانه بوزغونلنجی، مغلوبینتو و ظفرلره قاریشیق، سنه لرجه دواں ایتمش، قارلوفیچه معاہده‌سی بو متواںی مقاتلاته نهایت ویرشمدی (۱۱۱۰). صلح عقد ایدیله‌لی آلتی سنه اولیوردی. بناءً علیه تورکلرک اسوه جله اتفاقلری، یورغون بر ارد و ایله یکی بر حربه آتیلماری امکان خارجنده ایدی.

شارل بو نقطه‌ی نظر اعتباره آلمادی. استانسلاوس لهستان قرالی انتخاب ایدلدی، شارل قریم خانی دولتکرای ایله مخباراتده بولوندی. پترویه قارشی حرکت ایتدیکی قدرده خاندن یاردیم کوره‌جکنہ دائز و عدلر آلمایه موفق اولدی. دیکر طرفدن، استانسلاوس ده موقعی تحکیم ایمک و تورکلره خوش چینیمک طریقی التزام ایتدی. اساساً لهستان عصر لردن برى تورک نفوذی آلتندہ ایدی. تورک پادشاهلری، حتی صوقولو کی مدبر وزیرلر، روسیه‌یه قارشی لهستاندہ کی نفوذلرندن استفاده سیاستی تعقیب ایدرلرددی. استانسلاوس ده، تورکلره صلح و صلاح ایچمندہ یاشامق ایچون، سلفلرینک سیاستی تعقیب ایتدی؛ احمد ثالثه برنامه کوندردی.

«رکاب هایون شهریاری‌یه له قرالی استانسلاوس اوی طرفدن کلان نامه‌نک

ترجمه‌سیدر:

شوَّذِيلُوْ وَقَدْرَتِيلُوْ وَعَظِيمَتِيلُوْ شَاهِ قَسْطَنْطِينِيهِ وَوَلَيَتِ آنَاطُولِيْ وَآفَرِيقِيهِ وَرُومِ ايلی عَربِ وايرانِ ومصرِ وَسايرِ مملکتِلرکِ پادشاهی سلطان احمد خان حضرت‌لرینه بعایته اه تعالی له قرالی وَلَتَوهِ دوقه‌سی وَحَكْمَدارِي وَرُوسِیهِ وَپُروسِیهِ وَمازوَرِيهِ وَسَاموکیجیهِ وَکیووِیهِ وَولینهِ وَپولادِیهِ وَلیوونیهِ وَاسموْلِنِیچقو وَسُورِیهِ وَچرنيقوویهِ مالکی استانسلاوس اوی طرفدن از دیاد دولت طویله و مودت کامله و مهر و داد شامله اتحافنده صکره دولت علیه عثمانیه ایله عتیق و جدید حشمتلو له قرالری و جمله جهوریتک مایتندہ جاری اولان محبت و اتحاده لایق اویزی اوزرہ طرف شهریاریلرینه اعلام اویزان اویلدرکه ساقس دوقه‌سی و هرسکی حشمتلو اغستوس ایکی سنه مقدم له قراللغدن دفع و وفع و بزم قراللغه اختياری انتخاب ایله نصبمیزدن صکره اهالی و لایت بیتندہ بعض احتلال ظهوری ایله موئی‌الیه هرسک آغستوس متحول و متشوش اولان مملکت‌لری اضلال و کندویه قرالانی ابها ایچون بزم و ولايتزک اوزرینه يحساب مسقو و قزاق و قلموق عسکرلرینی دعوت و تحریک ایچکله درون مملکت‌نده جنک وجداول پیدا اولوب لکن جناب باری تعالی‌نک

عنایتیله و مودتلو حشمتلو قرنداشمنز و قوشمنز و متفقمنز اسفنج قرالنک معاوٽی سبیله حق جانبزدہ او ملغه مظفر اولوب هرسک موئیالیک وطنی اولان ساقس مملکتنه قوتلو اسفنج قرالی ایله و آنک عسکرلریله واصل اولدیغمزدہ بزم ایله موئیالیه ساقس هرسکی مکالمه ومصالحه ایدوب له جمهوریتک جانبیندن مقدمما عنزل اولندیغی له قرالاغذن کندو حسن ارادتیله دخی شویله قصر ید ایلدیکه من بعد بزم و فاتیزدن صکره له قراللغنه واکا تابع یرلره والقب و علایمته متعلق جمله ادعالردن ابراء عام ایله فراغت ایلدی . شویله که قورنه منک خدامندن حامل نامه مودت خیلچ ولایتک چاشنکیری رعایتلو سامویل غورسکی دولت علیه لرینک و کلاسنہ مصالحه نمسکاری براز ایله تفصیل ایده جکدر . بو بخت مساعدلرینه آسوده لک بولان حکومتمزی طرف ملوکانه لرینه اخبار ایلمدہ نیتمز غیری دکادر . الا دولت علیه لریله منعقد اولان مؤبد صلاح وصلاح برقرار اولوب متأکد و متین دوستلی و اتحاد وحفظ وصیانت اولندیغندن غیری ترقی واژدیادی مطلوب عز اولدیغی معلوم سعادتلری اولوب جانب شهر یاریلرندن دخی بزه و ولایتلر منه ملوکانه لرینک آثاری اظهار بیوریله . باقی اه تعالی دن رجا ایدرز که جانب شهر یاریلرینه امتداد دولت وسعادت و عمر و صحت ایله بیجه خیرو ایشلر میسر ایلیه .

میلاد حضرت عیسانیک بیک یدییوز آلتنجی سنہ سندہ واقع ماہ نیسانیک بشنجی کونندہ و قراللغمزک او چنجی سنہ سندہ ساقس ولایتندہ لسینیق قستاندہ تحریر اولنیش [۱] . قرال استانسلاوس ، احمد ثالث سامویل غورسکی واسطہ سیله بو نامه بی کوندردیکی کی ، صدر اعظم چورلیلی علی پاشایدہ برمکتوب یوللادی . بومکتبوندده همان عین مسائلی موضوع بحث ایتدی . استانسلاوسک نامه و مکتبونه احمد ثالث ایله وزیری طرفدن کال نزاکته مقابله ایدلدی .

د طرف هایوندن له قرالنہ نامہ هایون

افتخار الاصراء العظام العیسویه مختار الكباء الفخام المسيحيه مصلح مصالح جاهیر الطائفه . المتصرانیه ساحب اذیال الحشمة والوقار صاحب دلائل المجد والاعتبار له قرالی ولتوه وروسیه و آنلرہ تابع ولایتلرک حکمداری استانسلاوس اول ختمت عواقبه بالخير والرشاد والهم سبیل الصواب والسداد توقيع رفع هایون واصل اولیجیق معلوم اولاً که جانب حق وفیاض مطلق جل وعلانک علو عنایتی و پیغمبریز حیدب خدا پیشوای انبیا حضرت

[۱] خزینه اوراق ، نامه دفتری ۶ ، ص ۱۶۱

محمد مصطفی نک معجزات کثیرة البر کاتیله مرجع سلاطین عظام و ملتجاه خواقین کرام اولان عتبه علمیه شوکت بناء و سده سیده سعادت دستکاهمزه حاليچ چاشنکیری ساموال غور-کی نام آدمکز ایله نا. مخالصت علامه کز واصل اولوب دأب قدیم عثمانی و عادت مسندیم جهانبانی او زرده دستور اکرم مشیر افخم نظام العالم ناظم مناظم الامم مدیر امور-جمهور بالفکر الثاقب متمم مهمان الانام بالرأی الصائب مجهد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان-السعادة والا جلال مکمل ناموس السلطنة العظمی مرتب صراتب خلافة الكبری المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلى وزير اعظم علوی الشیم ووکل مطلق قوى الہم على باشا ادام اه تعالی اجلاله و ضاعف اقتداره و ساطعیله ترجمه و پایه سریر اعلامزه عرض وتلخیص او لندقدہ ساقس هرسکی و سابقا له قرالی اولان اوغستوس ثانی ایکی سنه مقدم قراللقدن رفع وله قرالانی ایچون سر انتخاب و اختیار او لندو غکزدن اهالی ولايت ما یتنده بر آز زمان اختلاف و اختلال و مدلکت ایچنده جنک و جدال مثلو احوال ظهور ایدوب و بعده هم چوار کز و متفق کز اولان اسوه وج قرالنک اعانتیله هو می ایله هرسک له قراللقدن کلیت ایله فراغت و بینکزده مصالحه واقع اولوب حالیا له قرالی حکومتکزده فی الجمله آسوده لک حاصل او لمغله بوندن اقدم دولت علیه ابد پیوند هنر ایله منعقد اولان صلح مؤبدک کافی الاول استقراری و شرایط مصالحه نک طرفیندن من اعانتیله استحکام واستمراری مطلوبکز او لدو غنه علم عالمشمول خسر و انه من لاحق و شامل او لمغله دولت علیه قاهره و سلطنت سینه زاهره من جانبیه صدق فواد اظهار و اشعار ایدن هم چوار لره اجداد امجاد و اسلاف عنایت معتاد من زمان سعادت اقترانلرندن برو او لیکلان مساعدہ طرف هایون شوکتمقر و نمذدن دخی مرعی و فيها بعد دخی شرایط صلح مؤبد کافی الاول محی او لمغله کلان آدمکز اشبو نامه هایون شوکتمقر و نمذدن ایله طرفکزه عودت و انصراف ایتدیر لمشدی . لدی الوصول آستانه سعادت آشیانمزا ایله بوندن اقدم منعقد اولان صلح و صلاحک شرایط و ضوابطی طرفکزدن وجه لایق و طور صادق ایله رعایت او لندیچه حفظ لوازم عهد و میثاقده شد و تاق ایدن هم چوار لره مکشوف اولان ابواب مساعدہ ملوکانه من طرفکز ایله دخی جریان مراسم مصافاته دائمًا مفتوح ایدوکی ملحوظکز اوله . والسلام على من اتبع الھدی . في اوائل جمادی الآخر ١١٩ » [۲] .

او صردهه باباطاغی محافظی یوسف پاشا اپدی . شارلک « استانسلاو نام قرال ایله

معاً سکصونیه دن عودت و طورین شهری آلتنه کلدکارین خبر آلدقد نصکره » [۱] یوسف پاشا شارل ایله مناسبت تأسیسنه قرار ویردی . یرکوکیلی محمد افندی بی مذاکره ایچون کوندردی . محمد افندی (طورین) ده استانسلاوس ایله کوروشیدی، تورکارله اسوه جلیلر بیتنده مقارت تأسیسنه چالیشدی . استانسلاوس، اوں ایکنچی شارل ایله برابر، تورکیه برا ایلچی کوندرمک فکرندہ اولدیغی سویاھدی ، ایلچی ایله مکتوب کوندردی . محمد افندیتک عودتندہ بومکتوب صدراعظم چورلیلی علی پاشایه تقدیم ایدلدي . فقط باب عالی، روسیه ولھستان ایله صالح وصلاح اوزره یاشامق آرزوسمندہ ایدی . حتی بو سیمین لھستان قرالنک نامه سندہ صالح مؤبدن بحث ایتمه سنی منوینیله تلقی ایله مشدی . بناءً علیه شارلک روس اردو سیله قارشیلاشدیغی زمان، کندیسنه تاتارخاننک ده معاونتندن محروم کوردی [۲] . مدھش بر انھرام، اوں ایکنچی شارلی تورک طوپراغنه صیغه نیاه مجبور ایتدی . شارلک بومجبوریغی، قصدی ایدی . پولتاوا مغلوبی، خصمدن انتقام آلمق ایچون، بهمه حال تورکلردن معاونت کورمک امیدنده ایدی .

شارلک مغلوبیتی له قرالی استانسلاوسکدہ منکوبیتی ایله نتیجه لندی . استانسلاوس غایت وفاکار وصادقدی؛ فقط عنم وشدتندن، اعتماد نفس ومتانتندن محرومی . شارلک (بندر) ه التجاسی اوزرینه قرال استانسلاوس ده حامیسنک لھستاندہ برآقدیغی عسکرلر آره سنہ التجا ایتدی . بوصرہ ده لھستان قراللغمه تکرار نعلقران کچیور، احمد نائله کوندردیگی نامه ده: « ساقس ولايتدہ له اعیاننک وایالترک وبکلریکیلرک وقلاع ضابطه رینک وحاکمیتک رأی واتفاقیه له مملکتنه رجوعه موفق » [۳] اولدیغی یازیورد، لھستان تاجنه نائیمیتی تبلیغ ایلیوردی .

شارل، (بندر) ده، تورک طوپراغنده ده، بوش دورمادی . اسوه جدن قوت آلمق وبو قوئی بوسانیاده طوپلامق ایسته دی . بویوک پترو شارلک بو تدبیرلوینه واقفی . بو سیمین، باب عالی بھتادیاً نامه لر کوندرییور، شارلک تورک طوپراغنه چیقمانی،

[۱] تاریخ راشد، جلد، ۲۳، ص ۲۹۶

[۲] « خان حضرتلرینک صکرہ دن کندویه امدادا بتکدن منوع اولدیغنه واقف اولماق تقریبیله صاحب دولنک مقدم وعدی اوزره اول بهارده بالتوه صحراسنده قریم عسکریله خان حضرتلری امدادینه ایرشمک امنیه سنہ ربط قلب ... » تاریخ راشد، جلد ۳، ص ۲۹۶

[۳] خزینه اوراق، نامه دفتری، ۶، ص ۱۹۹

فومشوقه حقوقه یاقیشدیرمایوردی . پترو، شارل ایله برابر تورک مالکنه قاچان مازه پانک تسليمی ایچون باب عالیه اوچ دفعه نامه کوندردی . بو نامه لرک هربینه آیری آیری جوابر آلامادی . نهایت باب عالی صوک نامه ی متعاقب هراوچ نامه یه بردن جواب ویردی . ویرلن جواب غایت بسیط ایدی . اصل مسئله ، پترونک استانبوله کوندردیکی ایله چو ایله شفاهاً مذاکره ایدلشده . باب عالی ، جوابنده ، شارلک محافظه سنی ، مازه پانک تسليم اولونماسنی التزام ایدیوردی . شارل ، پترودن اوچ آلمق ایچون متمادیاً چالیشده . وفاکار دوستی استانسلاوسی اسوه جه يوللاپی . استانسلاوس بوجوظیفه ی صادقانه ایفا ایتدی . قوه امدادیه ایله برابر (پومرانیا) یه کلدی . متواں محاربهر و مذاکره لر بد بخت قرالک فاج و تخته نائلیت امیدلرینی زیر وزبر ایتدی . یکانه آرزویی (بندر) ه کیتمک ، اون ایکننجی شارله لهستان تاجنده رسمیاً فراغت ایتدیکنی آکلامندی .

استانسلاوس بو آرزویی قوه دن فعله کتیرمکه قرار ویردی . اسوه ج اردوسنندن آیرلدي ، تورک طوبراغنه ، تبدیل قیافت داخل اولدی . بوائناهه شارل پک مهم حاده لر چیرمشدی ؟ تورکلری دوسلرله حربه تشویق ایدن شارل نهایت بواملنه نافل اولمشدی . تورک اردوسی شارلک خصمی پروت ساحللرنده قوشائیش ، فقط مظفریتندن قطعی تمره لر اقتطاف ایده مه مشدی .

نهایت روسيه ایله مصالحه عقد اولونمش ، وبومصالحه دده ، اون ایکننجی شارلک تورک طوبراغندن چیقاریلماسی شرطler میانه داخل ایدلشده . شارله بونقطه رسمیاً تبلیغ ایدلش ، اصرار و ممانعی او زرینه قوه جبریه استعمال اوله نمش ، نهایت اون ایکننجی شارل (بندر) دن (دیمتوقه) یه کتیرمشدی (۱۱۲۵) .

- ۲ -

استانسلاوس ، تورک طوبراغنه آیاق باصار باصماز ، (بغدان) ده توقيف ایدلدي . او زمانلر بگدان و یوده سی نیقوله ایدی . نیقوله ، استانسلاوسی بر هناستده محافظه ایتدی . فقط ، عین زمانده ، باب عالیه ده مسئله ی خبر ویردی . باب عالی استانسلاوسی (طورله) صوی آغزنده (آقکرمان) قلعه سنه کوندرمک ایسته دی . استانسلاوسک محافظه سنی قریم خانی دولت کرایه تودیع ایتدی . قرالک خانه تسليمی ایچون بگدان و یوده سنه

حکم یازیلدی . و بوده « بعض اعذار ایرادیله » استانسلاوسی تسلیم ایتمک ایسته هدی . و ویوده یه دیوان هایوندن حکم کوندرلدي :

« بغداد ویوده سنه حکم که

سنکه ویوده مرسومن بوندن اقدم طرفکدن اخذ و حالا یانکده محبوس اولان استانسلاوسی اقکرمان قلعه سنه نقل ایچون جناب امارت مأب ایالت نصاب سعادت ا کتساب قریم خانی اولان دولت کرای خان دامت معالیه اغالتندن مصطفی زید قدره بی طرفکه ارسال و مسفور استانسلاو طلب اولندقده طرفکدن بعض محذور ملاحظه بیله خان مشار الیک آدمیسنہ تسلیم اولنیوب آلیقو نلد و غی اعلام اولنوب مسفور استانسلاوک احوالی خان مشار الیه تفویض و سپارش اولنگله ایمدى سنکه ویوده مرسومن امر شریفم و صولمده قطعاً تعلل و تردداً تیوب مسفور استانسلاوی و آنکله بیله اخذ اولنان کفره لری خان مشار الیه طرفکردن تعین و ارسال اولنان آدمیرینه تسلیم ایملک با بنده فرمان عالیشام صادر اولمشدر بیوردو مکه فی واخر م ۱۱۲۵ [۱].

بغدان ویوده سنه بوقطی حکم کوندرلديکی کی ، بندر محافظی اسماعیل پاشایده استانسلاوسک بغداد و ویوده سندن آنوب قریم خانه تسلیم ایدله سی امر ایدلدي . فقط بو حکمده لهستان قرانک (آقکرمان) و یا باشقه بر محله کوندرلمه سی کیفیت اسماعیل پاشا ایله خانک ویره جکلاری فراره تعلیق اولوندی . بو مسئله یه دائر (بندر) محافظی اسماعیل پاشایه بر حکم یازیلدی :

« بندر محافظی اسماعیل پاشایه حکم که

جناب امارت مأب ایالت نصاب سعادت ا کتساب قریم خانی اولان دولت کرای خان دامت معالیه طرفکدن در دولتمدارمه مکتوب و قائمه کلوب منظور هایونم اولدقده بوندن اقدم له قراللغی ادعاسنده اولان استانسلاو بغداد ایچنده اخذ اولنگله مسفوری اقکرمان ذلعه سنه نقل ایمکیچون آدم کوندرلده بگدان ویوده سی بعض اعذار ایرادیله ویرمیدیکی اعلام اولنگین سالف الد کر استانسلاو و آنکله بیله اخذ اولنان کفره لری بلا تردد خان مشار الیه طرفکه تسلیم ایملکیچون بغداد ویوده سنه مؤکد و مشدد امر شریفم صادر اولوب واسوه ج قرانی تضییق انسانسنه یکیچری و سایر طوایف عسکریه دن و تاتاردن بعضلری بر آز اسو جلو لری اخذ و اسیر اولمق او زره الیوم یدلرنده ایدوکی دخی استماع اولنوب

واونلرک استرقا قلرینه قطعاً رضای هایونم او لما مغله هر کیمده بولنورلر ایسه یدلرندن تزع
و خان مشار الیه طرفه تسليم ایچون سنکه وزیر مشـاد الیه سن مخصوصاً بوماده ایچون
شرف صدور بولان امر شریف مده سکا تنبیه هایونم او لوب وا کر اسو جلولرک وا کر لهمو
وقراقلرک و یوده کیوسکی و عسکرینک احوالری با جمله خان مشار الیه ک عهدہ کفايتته
حواله او لغله سکادخی امر شریفم اصدار و ارسال او لغشدر. ایمدى سنکه وزیر مشار الیه سن
سنده ذکر او لمان امور و خصوصیات ک جمله سنخ خان مشار الیه ایله معاشات ولو ازم و موافقتنی
مراحت ایده رک اهتمام و استانسلاو هنوز خان طرفه تسليم او لغیوب بگدان و یوده سنده
ایسه بلا تردد جانب خانی به تسليم ایده رک بولوب وا ولکی تخمین او زرینه اقکرمان قلعه سنده می
آوند ریبور یو قسے بر آخر یره می قالدیریبور استتبع رای خانی ایله مستحسن کوریلان
وجه او زرہ صورت ویریلوب واسیر او لمق او زرہ یکی چری و سائز طوایف عسکریه
وتانارلرک اخـها ایده رک اسو جلولر دخی هر کیمک یدنده بولنورلر ایسه خان مشار الیه
ایله توافق و تعاضد او لنه رق استخلاص و اطلاق او لندقدن صکره اکر ذکر او لمان
اسو جلولر وا کر حالا بندو طرفه او لان اوچ بیک قراقلر نزدیک طور مق و نه ایشده
او لمق مناسب کوریبور ایسه آنلرک دخی احوالری صورت نظامه افراغ و بونلره امر
شریفه تعیین او لمان ذخایری دخی انضمام رأی خانی حالر حالر نجھ توزیع واقضاسته کوره
استهالت ایله قلبیه تو طین و و یوده کیوسکی و عسکرینک احوالنده ذل موجب او لان وجه
قدر کـرکی کـی تأمل و فکر و دولت علیه مه تابع و محدود دن سالم وجه و جیه ایله آنلرک
دخی نظامنے حسن ختم ویرلدکن صکره صورت بولان کـیفتی خان مشار الیه طرفه
اعلام او لندقده سنده علی وجه التفصیل هر احوالی عرض واعلام و سائز او حوالیده
عهدہ کـیافتکه لازم کـلان امور و خصوصیات کـلید سنده وجه حسن و تدبیر مستحسن ایله
اهتمام تام ایلیوب سنده مـامول او لدوغی او زرہ علی الدوام هـ ساعی جـیله وجوده کـتوزمکه
دقـت تام ایلک بـاستده فـرمان عـالیشـام صـادر او لـمشـدر فـی اوـاخـرم [۱] ۱۱۲۵ .

بندر محافظی اسماعیل پاشا بو حکم او زرینه قریم خانی ایله مـذا کـراتـدـه بـولـونـدـی .
استانسلاوسک (بندر) قلعه سنـه کـوتـورـولـهـسـی موـافـقـ کـورـولـدـی ، بو قـرارـ سـرـعتـهـ اـجـراـ
ایـلدـدـی . استانسلاوس (بندر) دـه تـورـکـلـرـدـنـ حـسـنـ معـاـمـلـهـ کـورـدـی .

کندیسله برابر بولونانلر ش

کیوسک دودنمک ه فلیپ اورلک خطمان برآباش، لتوه باش کوچک خطمانی قرب ه وشتوسکی خطمانی صامها خطمان لتوهدن عبارتندی . له قرالی ایله برابر بوتون معینه تعیینات ویریلدی . ۱۹ ر ۱۱۲۵ تاریخی تعیینات دفترنده اتباعیله برابر قرال استان‌سلاوه ویریلن تعیینات بروجه آیدی :

برای قرال له مع اتباعها

نان ۱۵۵ قیه ، لحم غنم ۳۰ ، لحم بقر ۴۵ ، پرنج ۱۲ ، روغن ساده ۵ ، روغن زیت ۱ ، صوغان ۶ ، نخود ۶ ، سیرکه ۴ ، بوب درم ۳۰ ، دارچین ۳ ، قرفیل ۳ ، جوزبوا عدد ۴ ، طوز قیه ۵ ، طاوق عدد ۴ ، یورطه ۳۵ ، شمع عسل یارم قیه ، شمع روغن ۲ ، شکر ۱ ، قهوه یارم قیه ، اوتلوق عربه ۳ ، خطب عربه ۳ ، شعیر قیه ۵۰ ، خام سرکه ۲ ، آربه صویی ۲۵ ، رازاقی اوژوم ۱ ، عسل ۱ ، عراق ۱ [۱] .

بوصره‌ده صدر اعظم ، داماد سایحداو علی پاشا ایدی . شارلک (بندر) و قوه‌سننه سبیت ویرنر کاملاً عنزل ایدلشتردی . باب عالی روسیه و پولونیا ایله دوستانه یاشامق آوزو سنده ایدی . اساساً دمیرباش شارلک (دیمتوقه) یه کتیرله‌سی ده بو سیاستی موقع تطبیقه قویق آزو سنده باشقه بر مقصدہ مبنی دکلدي . پولونیا ایله حرب ایتمک باب عالینک خیال‌الدن بیله کچه‌مندی . حدود محافظه‌رینه لها میلر ایله حسن مناسباتده بولونیق ایچون قطعی اصلر یازیلیوردی . خصوصیله (بندر) حادنه‌سندن طولایی عنزل ایدیلن قریم خانی دولتکرا ایله خلفی قیلان کرایه یازیلان نامه هایون شو جمله‌لره نهایت یولیوردی : « و بوندن ماعداً اکرچه لهلو ایله هنوز تجدید صلح اولندی اما مقدماً قارلو یچه نام محلده دولت علیه من ایله لهلر بیشته منعقد اولان مصالحه کاکان برقرار و پایدار و استوار او لمغله کرک مسقون چارینک و کرکله جمهوریتک مملکت‌رینه و اهالی و دعا‌یاری رینه قطعاتعدی و تجاوز او لخانمک او زره عساکر تاتارک ضبط و ربطنده و اول حدود و حوالیده شرایط مصالحه یه مخالف بر حالت و کیفیت ظهورندن و قایده و سائز عهده خانیلرینه مترتب اولان خصوصیله سز و صدق تیت و صفاتی طویت ایله استجلاب خاطر صفات مظاهر ملوکانه مندیه بذل جد همت ایلیه سز فی اوائل ر ۱۱۲۶ » [۲]

[۱] بو ویقه خزینه اور اقدمه در

[۲] خزینه اورق ، نامه دفتری ، ۶ ، ص ۳۲۱

بناءً عليه لهستانله صلح و مسالمت او زرده بولونمايه صوك درجه دقت ايدلدي . حتى
وقتيله اون ايكنجي شارل ايله برابر كلن لھمیلرک اھستان حدودينه کيده رک تجـا او زانده
بولونـلری شـدـيدـا منـع اوـلوـندـى . خـوتـيـن جـانـبـه و خـوتـيـن حدـودـيـنـك تـحـكـيمـه . مـأـمـورـوزـيرـ
عبدـى پـاشـاـيـه يـازـيـلاـن بـرـحـكمـمـدـه ، اوـنـ ايـكـنـجيـ شـارـلـ ايـلهـ توـرـكـ طـوـپـراـغـهـ التـجاـ اـيـدنـ
اھـمـیـلـرـکـهـ بلاـ اـذـنـ وـارـوـبـ لـهـ مـمـلـکـتـنـكـ حـدـودـىـ دـاـخـلـنـدـهـ وـلـانـ لـھـمـوـلـرـکـ وـ لـھـلـوـیـهـ تـابـعـ
اوـلـانـ زـعـیـمـکـ اـمـوـالـرـیـنـ نـہـ وـ غـازـتـ وـ طـوـارـلـیـنـ سـوـرـوـبـ وـ بـعـضـلـرـیـنـ اـسـترـفـاقـ اـیـلهـ
ایـصالـ خـسـارـتـ اـیـلدـکـلـرـیـ » خـبـرـ وـیـلـدـیـکـیـ وـ بـنـاءـ عـلـیـهـ بوـکـاـ شـرـتـهـ مـانـعـ اوـلوـنـماـیـ تـوـصـیـهـ
ایـلدـیـ [۱] . خـوتـيـنـكـ تـعـمـیرـیـ اـیـچـوـنـ يـازـيـلاـنـ بوـتـونـ حـكـمـمـدـهـ لـھـمـیـلـرـلـهـ حـسـنـ مـنـاـبـانـدـهـ
بوـاـنـمـقـ تـوـصـیـهـ اوـلوـنـدـیـغـیـ کـیـ ، قـیـلاـنـ کـرـاـیـهـ يـازـيـلاـنـ مـتـعـدـدـ نـامـهـ هـاـبـوـنـرـدـدـدـهـ : دـوـلتـ
عـالـیـهـ (اـبـدـ) پـیـونـدـنـ اـیـلهـ لـهـ جـمـهـوـرـیـ بـیـتـنـدـهـ مـنـقـدـ اوـلـانـ شـرـاـظـ مـصـاـهـ وـ مـسـالـمـیـهـ مـخـالـفـ
بـرـ اـصـرـ نـامـلـاـیـمـ حـدـوـثـنـدـنـ تـوـقـیـ » [۲] اوـلوـنـماـیـ تـأـکـیدـ اـیـلدـیـ . خـوتـيـنـ وـ جـوـارـیـنـكـ
تحـكـيمـیـ وـ بـوـ طـرـفلـرـ منـاسـبـ قـوـتـلـرـکـ تـحـشـیـدـیـ اـیـچـوـنـ وـزـیرـ عـبـدـیـ پـاشـاـيـهـ بـرـحـکـمـ يـازـيـلـدـیـ :
« دـوـمـ اـیـلـیـ وـالـیـسـیـ اوـلـوـبـ خـوتـيـنـ جـانـبـهـ مـأـمـورـ عـسـاـکـرـ ظـفـرـ شـعـارـهـ سـرـعـسـکـرـ اوـلـانـ
وزـیرـمـ عـبـدـیـ پـاشـاـيـهـ حـکـمـ کـهـ

سنگه وزیر مشارالیه سن بو نه مبارکه:ه خوتین قلعه سنگ بنای واول اطر فلرده او لان
سر حد منصور دمک ولله لویه متعاق اولان خصوصیات اولان خصوصیات اولان خصوصیات اولان
اصر شریف مله سنگ عهدہ کفايت که تفویض و حواله اولونوب آناتولی و روم ایلی جانبلندن
مامور او لان وزرا و میر میران و اسرا و سائر طوایف عسکر جسته جسته کلوب و قریباً یانکه
واره اوزره اولوب و سنگ دخی سنہ من بوده رجیلت اون برنجی کونی حالا بولوندو غل
حملدن حرکت و مقدما و حالا مامور اولد و غل اوزره مکمل و مرتب قپوک و کزیده و مستوفی
آدمدرک و با جمله ایالتیک عسکری و سایر ایام یانکده بولان طوایف عسکر ایله بر کون
اول خوتینه واروب آنده ضرب خیام آرام و جناب (امارت) هاب ایالت نصاب بالفعل قریم خانی
اولان قیلان کرای خان دامت معالیه دخی مستوفی عساکر تاتاری ده شمار ایله خوتین جا بهنه
واروب دین و دولت علیه منه لایق و عرض و ناموس سلطنت سنبه منه موافق خدمات جلیله ده
بولونیق اوزره خط هایون شوکتمقر و نم شرفیافت صدور و طرفه ایصال اولونمشدره ایدی

[۱] **جزیه اوراق**، نامه دفتری، ۱۲۰، ص ۶

[۲] خزینہ اورق، نام دفتری، ۶، ص ۳۸۸، ۴۹۵.

انشاء خان مشارالیه ایله خبر اشوب تحریر اولو ندونی و جه او زره ماه رجب المراجیک اون
برنجی خمیس کونی یر لریکزدن حرکت و یولارده قطعاً مکث و توقف ایتمیوب بر کون
مقدم خوتینه واروب واصل اولوب اتفاق قلوب و اتحاد درون ایله بتوفیق الله الملک المستعان
خوتین قلعه سنک علی وجه الاستحکام بناسنہ اقدام واو لظر فلوده سرحد منصورهم وله لویه
متعاق نظامی مصمم اولان خصوصیه دخی دقت و اهتمام ایدوب مقتضای وقت و حاله
کوره رای رزین و تدبیر اصابت قرین ایله حرکت اولنه رق دولت علیه مه نافع وجهمه
هر خصوصه صورت نظام ویروب سندن مأمول اولد و غی او زره مساعی جمیله الاتار وجوده
کتورمه بذل اقتدار ایا یه سن و قلعه بناسی ایچون اقتضا ایدن معمار و بنا و کراسته
ومهه ات سایرنه دخی بالجهنہ تدارکی کورولمشدر . طوایف عسکر دخی بر طرفدن
کلکده و محل مواد کیتمکده:ر . آکا کوره سن دخی بصیرت و انتباه ایله حرکت و بر
ساعت مقدم خوتین جانبه واروب و بوندن صکره واران طوایف عسکری دخی یانکه
جمع ایدوب خان مشارالیه موافقت و موافقه ایله دین و دولت علیه مه لایق و رضای
هایونه موافق مساعی جمیله و خدمات مشکوره وجوده کتورمه بذل خدمت و صرف
مکنت ایملک بابده فرمان عالیشانم صادر او لمشد بیورد و مکه فی او اخر ج ۱۲۵ [۱].
خوتین قلعه سنک تعمیری مهم بر مسئله تشکیل ایتدی . قلعه سنک تعمیری ایچون افلاقدن
بیک نفر چراخور ، ایکی بیک نفر افلاقلی ایشجی کوندریله جک ، اجر تله افلاق
و ویوده سنک مالدن ویریله جک ، و افلاقلیله جزیه لریه محسوب ایدیله جکدی . حتی
بونک ایچون افلاق و ویوده سنک کوندر لدی [۲] .

حدودده تحکیمات اجرا ایدملکه برابر ، روسیه ایله ده صالح قطعی تصدیق ایدلده [۳] .
باب عالی ، معاهده سنک احکامنه رعایته قصور ایتمدی . بو صرده خوتین طرفنه مأمور
اولان وزیر عبدی پاشانک قرال استانسلاوسی (بندر) دن قالدیروب کندیسیله بر لکده
(خوتین) طرفه ایکی کوتورمه فکر نده اولدینی خبر آیندی . استانسلاوسک لهستان
حدودی جوارینه کوتورولمه سی لهستان ایله هناسباتک خالدار اولاسنہ سبیت ویره جکدی .
باب عالی بوكا شدنه مانع اولدی . شاید بوله چیقمش ایسه ، استانسلاوسک تکرار (بندر) .

[۱] خزینه اوراق ، بهمه دفتری ، ۱۱۹ ، ص ۳۷۵

[۲] خزینه اوراق ، بهمه دفتری ، ۱۲۰ ، ص ۴

[۳] خزینه اوراق ، نامه دفتری ، ۶ ، ص ۳۰۰

ویا باشقه برمحله کوندرله سی ایچون وزیر عبدی پاشایه، اوذی بکلر یکیی و بندر محافظی مصطفی باشایه قطعی حکمملر یازیلدی :
« خوتین جانبه مأمور عساکر طف شعاره سر عسکر اولان وزیر عبدی پاشایه
حکم که

مجدداً بنا و تعمیری فرمانم اولان خوتین قلعه سی جانبه حرکت و عنیت اوزده
اولدوغنگده بندرده اقامت اوزده اولان استانسلاوسک هنوز بندردن اخراجنه اذن هایونم
صدور ایتمدین مسفوری بیله آلوپ کوتورمکه قرار و زلد و کن اعلام ایلمده ککده بو خصوص
رضای هایونه مخالف بر کیفیت اولدوغنگدن ماعداً مسفورک معیتک ایله خوتین طرفده
له حدودینه قریب محملرده بولونماسی دولت علیه ایله بیوندمه له جمهوریتی بیننده منعقد
اولان صلح و صلاح و عهد و پیمانه مخالف حرکت او لمغله مسفوری قالدیره هوب و قالدیر مش
بولوندو غلک حالده دخی هرنه محلده ایکان او لمغله ایچون بوندن اقدم سکا و جناب امارت
مأب بالفعل قریم خان اولان قبان کرای خان دامت معالیه طرفنه دستور اکرم مشیر
افخم نظام العالم ناظم مناظم الامم وزیر اعظم علی پاشا ادام الله تعالی اجلاله و ضاعف
اقتداره طرفدن ایکی دفعه قائمه لر تحریر و ارسال اولونمشدی . اکر وجه مشروح اوزده
مسفور استانسلاوسی بندرده عودت ایتدیرمش ایسه کز فها والا هنوز بندرده عودت
ایتدیرمدى ایسه مسفورک معیتکنر ایله عیاذ الله تعالی انا ره جنک و جدال و اثاره شراره
حرب و قتاله باعث او لا جق بر حالت غیر مرضیه او لمغین اشو امر شریفم در کاه معلم
قوچی باشیلرندن ... دام مجده ایله وصولنده هرنه محلده بولنورسکنر یولارده کرکی کی
محافظه ایده رک ایصال ایتمک ایچون یانه کفايت مقداری آدم تعین و قوچی باشی مویی ایله
مبادرتیله بندر قلعه سنه ارسال و قلعه مزبورده اقامت و حفظ ایتدیروب [۱] کیفیت حالی
در دولتمدارمه اعلام ایک بابنده فرمان عالیشانم صادر او لمشدر بیوردمکه فی اواسط

ب ۱۱۲۵ » [۲]

اون ایکنجه شارل کی ، لهستان قرالی استانسلاوسک ده تورکیه او طور مامی

[۱] « تورکلر » (بندر) ده کنیدیسنه و ال معامله سی ایتمکاری استانیسلاسی لهستانه کتیرمکه ،
و با خود هیچ او لماسه (قایمیه) ک ضبطنده اوندن استفاده ایتمکه قرار و بردیلر « استانید - لاسک
تکرار قرالاغه کچیربله سی ایچین فتو ویرلشدی » بورغا ، عثمانی دولتک تاریخی » جلد ۴ ، ص ۳۱۹

دیورکه ، بو شیوه لره نظر آ ، بومعلومات کلیاً یا کلشدو .

[۲] خزینه اوراق ، مهمه دفتری ، ۱۲۰ ، ص ۸۶۷

تورکلرک لهستان سیاسی نقطه نظر ندن پسر کوروندی . استانسلاوس تورک طوپراغمدد او طور مقدمه کندیسی ایچون بر قائد متصور او لمدیغنى آکلا دی . اساساً قرالقدن فراغت ایتمش ، يالکز دوستی و حامیسی اوں ایکنچی شا لہ مقصدی آکلامق واونی دشمنلریله قائدی بر صلحه قداع ایتمک ایچون کاشدی شارلک بندر خانه سنی متعاقب (دیتوقه) یه کوتورولمه سی ، آردلرندہ نابات تأسیسناک امکانسز بولونما سی ، استانسلاوسی مایوس ایتدی . تورکیه دن چیقماسنہ مساعدہ آلمق ایچون معیتی رجالت دن قریسپینی استانبوله کوندردی استانسلاوسک ارزوسی اسعاف ایدلدی . او صرددہ بندر محافظلگنه وزیر عثمان پاشا تمیین اولونمشدی [۱] . عثمان پاشا یه بومیمه حفظه حکم کوندردی :

«حالا بندر محافظی وزیر عثمان پاشا یه حکم که
بوندن قدم دولت علیه مه انجا ایدوب حالا بندرده مکث و آرام او زده اولان افتخار .
الامر العظام العیسویه استانسلاوس ختمت عواقبه بالخیر بندردن دیلدوکی محله عنیمته
اذن هابونم ارزانی قلمقله مومنیه استانسلاوس بندردن هرنہ جانبہ کتمک مراد ایدر
ایسه ممانعت اولنماق باشندہ حالا استانه سعادتندہ اولاز اچیسی قدوده عیان ائمۃ المیحیه
قونت قرس بنه [۲] ختمت عواقب بالخیر طرفدن استدعای عنایت اولنمغله وجه مشروح
او زده عنیمته مساعدہ هابونم او لمشدیر . ایمدى سنکه وزیر مشارا یه سن اشبو امر شریفم
وصولنده مومنیه استانسلاوسی بندردن امناوسالما دیلدی کی جابه توجیه و عنیمته ممانعت
اولنماق باشندہ فرمان عالیشانم صادر او لمشدیر بیوردیکه فی او سط ر ۱۱۲۶ » [۳] .

بندر محافظی عثمان پاشا یه کوندریلن بو امری متعاقب قرال استانسلاوسک ایاچیسی
قرالک یانه دونک ایسته دی . ایاچینک یولارده محافظه سی و از زاق و ذخیره سنک تدارکی
ایچون (بندر) ه قدر یول او زرنده کی قاضیلره یکیچری سردار لرینه ، قرال استانسلاوسک
افلاق حدودی نهایته قدر ایصالی ایچون ده بغداد و یوده بی نیقوله ایله افلاق و یوده سی
استفانه حکم نه یازیلدی [۴] قاضیلره و کتخدا یار لرینه ایاچینک محافظه سی ایچون حکم نه
کوندریلدی .

(۱) کذا ، ص ۲

(۲) قریسپین

(۳) خزینه اوراق ، مهمنه دفتری ۱۲۰ ، ص ۱۷۷

(۴) خزینه اوراق ، مهمنه دفتری ۱۲۰ ، ص ۱۷۷

« استانه سعادتمند بندرده وارنجه يول اوزرنده واقع اولان قاضيلره وكتخداييرلى
ويكىچرى سىردلىرى و خواص واوقاف ضابطلىرى واعيان ولايت وايش ارلىينه حكم كم
بوندىز اقدم دولت عليه مه التجا ايذوب حالا بندرده مكث اوزره اولان استانسلاوس
ختمت عوقيبه بالخيرك حالا استانه سعادتمند اولان الجيسي قونته قريش بنه مومى اليه
استانسلاوسك طرفه كيمك اوزده ماذور ومرخص اولغاه ايىدى سرتكه مومى اليهم سر
الجي مومى اليه هر قىغىزك تحت قضائنه واروب داخل اولور ايشه مناسب ومحفوظ محاللره
قوندروب وكندوسىنك وآدملىينك لازم كلان زاد وذخيره لرين نرخ روزى اوزده
اجىلر ياه تدارك ايتدىروب و كىدر اولدقده يانه عسکرى طائفه سندن كفایت مقدارى
تفنك انداز آدملى قوشوب اثنای راهده و منهاز و مراحلده حفظ و حراثت اولنه رق
كال امن وسلامت ايله بىرىكىزه ارسال و اىصال ايامبوب تأخير و توقيفه و بوتقريب ايله
خلاف شرع شريف بىفرده ظلم و تعدىدين بغایت احتراز واجتناب ايلكىز باىندە فرمان
عاليسانم صادر اولىشىر بىوردىمكە فى اواسط ۱۱۲۶، (۱).

باب عالي استانسلاوسك توركى دن عودتى ويولىرده محافظه سى اىچون ده مردى لو تدىيرلى
اتخاذ ايتمىش، دميرباش شارل مسئله سنك صوك صفحه سى ده بوصور تله ختامه ايرمىشدى ۰۰۰

اهمام - فيبع

بىوك آطه